

05.05.2021

POL-2021-45765

Hallintovaliokunta

Eduskunnan hallintovaliokunnan lausuntopyyntö 29.4.2021

Asiantuntijalausunto hallituksen esitykseen HE 206/2020 vp**1 Lausuntopyyntö**

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Poliisihallitukselta asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen HE 206/2020 vp.

Ehdotetut henkilökorttilain ja ulkomaalaislain muutokset täydentäisivät unionin kansalaisten henkilökortteja sekä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen käyttäville unionin kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen myönnettäviä oleskeluasiakirjoja koskevaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta.

Henkilökorttilailla säädettäisiin asetusta täydentävästi muun muassa sormenjälkien ottamisesta, henkilökortin teknisestä osasta ja sen tietoturvasta sekä sormenjälkien ja kasvokuvien lukemisesta. Ulkomaalaislakiin ehdotetaan tehtäväksi vähäisiä teknisluonteisia ja selventäviä muutoksia.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 2.8.2021, kun asetuksen soveltaminen alkaa.

2 Lausunto

Hallintovaliokunnan käsittelyssä olevalla henkilökorttilakiin ja eräisiin muihin lakeihin ehdotetuilla muutoksilla on tarkoitus täydentää EU:n ID-asetusta, jonka siirtymäaika päättyy elokuun alussa. Suomen henkilökortti-prosessin erityispiirteiden johdosta lainsäädäntöön tehtävät täsmennykset ovat välttämättömiä, jotta Suomessa myönnettäviä henkilökortteja voidaan käyttää edelleen asetuksen siirtymäajan päätyttyä matkustusasiakirjoina Euroopassa.

Poliisihallitus on ollut tiivisti mukana hallituksen esityksen valmistelussa ja ehdotettuja muutoksia voidaan pitää kannatettavina ja välttämättöminä. Hallituksen esityksen sisällön suhteen ei ole muutenkaan tarvetta esittää erityisiä huomioita tässä yhteydessä. Syytä on kuitenkin korostaa sitä, että lakimuutosten valmistelu ja käsittely on viivästynyt siinä määrin, että muutosten toteutuksen aikataulun suhteen on olemassa syvä huoli. Asetuksen voimaantulon ja lainsäädäntöön tehtävien muutosten seurauksena poliisin tietojärjestelmiin on määrä tehdä merkittäviä uudistuksia. Lisäksi tehtävät muutokset edellyttävät henkilökorttien ulkoasun osittaista päivittämistä.

Ottaen huomioon EU-asetuksen asettama aikataulu ja sen ajoittuminen haastavasti lomakaudelle Poliisihallitus on joutunut aloittamaan muutosten valmistelun jo hyvissä ajoin. Testaukset ovat parhaillaan käynnissä ja haasteista huolimatta vaikuttaa siltä, että muutokset pystytään toteuttamaan aikataulussa, mikäli muutokset toteutetaan sellaisina kuin ne on esitetty hallituksen esityksessä. Pienetkin muutokset aiheuttavat todennäköisesti useiden kuukausien myöhästymisen.

Lisäksi muutokset edellyttävät koko lupahenkilöstön kouluttamista muutoksiin. Tämän osalta hankaluuksia on aiheuttanut se, ettei lakimuutosten sisältöä ole vielä vahvistettu. Toisaalta esitetyillä muutoksilla ei kuitenkaan ennakoita olevan merkittävää vaikutusta poliisin lupahallinnon henkilöstötarpeeseen. Tämä johtuu siitä, että sormenjälkiä voidaan hyödyntää ristiin passi- ja henkilökorttihakemusten osalta ja nykyisen passiprosessin mukaiseksi suunniteltu myöntöprosessi on jo entuudestaan tuttu henkilöstölle.

Ylitarkastaja

Juhani Ruutu

Jakelu

Hallintovaliokunta

Tiedoksi

Poliisihallitus esikunta